

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 września 2020 r. w sprawie o sygn. akt II C 1066/19 z powództwa M. R. i D. P. (1) przeciwko Państwowemu Przedsiębiorstwu (...) w S. o zapłatę Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi:

1. zasądził od Państwowego Przedsiębiorstwa (...) w S. na rzecz M. R. i D. P. (1) kwoty po 2000 zł tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od każdej z nich od uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty;
2. zasądził od Państwowego Przedsiębiorstwa (...) w S. na rzecz M. R. i D. P. (1) kwoty po 50 zł tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od każdej z nich od uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty;
3. w pozostałej części oddalił powództwo;
4. nie obciążył powodów kosztami postępowania;
5. zasądził od Państwowego Przedsiębiorstwa (...) w S. na rzecz M. R. i D. P. (1) kwoty po 1033,20 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
6. przyznał i nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa — Sądu Rejonowego dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi na rzecz r.pr. W. S. kwotę 3.837,60 zł tytułem pozostałej części kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodom z urzędu.

Sąd Rejonowy wskazał, że pozwem z dnia 29 marca 2019 roku powodowie M. R. i D. P. (1) wnieśli o zasądzenie kwoty 12.000,00 złotych od pozwanego Państwowego Przedsiębiorstwa (...) w S., w ten sposób, że każdy z powodów żądał 50% kwoty oznaczonej w pozwie wraz z odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty. Ponadto powodowie wnieśli o obciążenie kosztami procesu w całości strony pozwanej. Powodowi podnieśli iż pozwane Państwowe Przedsiębiorstwo (...)

w S. miało zmuszać ich do zakupu toreb foliowych podczas robienia zakupów, zabraniając korzystania z toreb wielokrotnego użytku, łamiąc w ten sposób prawa konsumenta i generując po stronie powodów dodatkowy koszt. Ponadto powodowi zarzucili pozwanemu, iż nie otrzymują potwierdzenia wpłaty pieniędzy.

W dniu 10 czerwca 2019 roku pozwany złożył odpowiedź na pozew, w której wniósł o oddalenie powództwa w całości. Pozwany podniósł zarzut braku związku przyczynowego między działaniem pozwanego a rzekomą szkodą powodów.

Pismem procesowym z dnia 23 października 2019 roku powodowie sprecyzowali żądanie w ten sposób, że wnoszą o zasądzenie od pozwanego na rzecz każdego z nich kwoty po 6.000 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Na kwotę tę składa się szkoda, którą ponieśli powodowie w związku z koniecznością zakupu reklamówek oraz zadośćuczynienie z tytułu niewłaściwego oznaczania paczek poprzez zamieszczanie na nich danych osobowych, co miało spowodować możliwość ich rozpoznania przez współosadzonych i w konsekwencji doprowadzić do szykanowania.

Na rozprawie w dniu 8 września 2020 roku pełnomocnik powodów sprecyzował żądanie objęte pozwem w ten sposób, że powodowie wnoszą o zasądzenie kwoty po 6.000 złotych na rzecz każdego z nich, na którą składają się: kwota 50 złotych tytułem odszkodowania oraz 5.950 złotych tytułem zadośćuczynienia.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powodowie M. R. i D. P. (1) przebywali w Areszcie Śledczym przy ul. (...) w Ł. jako tak zwani więźniowie „chronieni”.

Podczas pobytu w areszcie śledczym osadzeni mieli możliwość korzystania z paczek żywnościowych. Każda paczka żywnościowa była pakowana w torbę foliową, która kosztowała 1,30 złotych, osadzony nie mógł przekazać własnej torby na zrobienie zakupów.

Torby, w których więźniowie otrzymywali zakupy są torbami plastikowymi wielokrotnego użytku.

Powód D. P. (1) przebywa w Areszcie Śledczym w Ł. przy ul (...) co najmniej od września 2016 roku.

Aby otrzymać torbę żywnościową osadzeni musieli wypełnić formularz. W formularzu trzeba podać dane swoje lub członka rodziny z pełnym adresem zamieszkania.

Na torbie, w której osadzony otrzymuje paczkę żywnościową umieszczano imię i nazwisko osadzonego, nr celi oraz oddział.

Z tymi danymi mogli zapoznać się inni osadzeni z tak zwanej subkultury „grypsujących”. Więźniowie chronieni byli z tego powodu prześladowani słownie przez więźniów grypsujących. Szykany ze strony grypsujących względem chronionych polegały na: przemocy słownej, opluwaniu i groźbach pod adresem rodziny. Wśród osób szykanowanych w ten sposób byli powodowie.

Osadzeni wielokrotnie zgłaszali, że ich dane zamieszczone na paczce są dostępne dla innych osadzonych.

Gotowe paczki żywnościowe były dostarczane przez osadzonych pracujących w areszcie.

Pozwany D. P. (1) otrzymuje paczki żywnościowe od września 2016 r.

Obecnie paczki znakowane są w taki sposób, aby nie dało rozpoznać się na nich osoby.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił w oparciu o materiał dowodowy zgromadzony w aktach sprawy, oceniony swobodnie w myśl art. 233 § 1 k.p.c. Sąd dał wiarę przedstawionym przez strony niniejszego postępowania dowodom z dokumentów, których prawdziwość nie budziła wątpliwości.

Stan faktyczny niniejszej sprawy w zakresie przebywania powodów w charakterze osadzonych w Areszcie Śledczym w Ł. oraz w zakresie cen i przymusowości zakupu reklamówek foliowych pozostawał, według Sądu Rejonowego, bezsporny, niemniej znajdował również potwierdzenie w powołanych dokumentach, których prawdziwość nie była kwestionowana i nie budziła wątpliwości sądu.

Sąd pierwszej instancji dokonując ustaleń faktycznych, oparł się na zeznaniach powoda D. P. (1), które były spójne i logiczne, a nadto znajdowały potwierdzenie w powoływanych dokumentach. W konsekwencji należało uznać je za wiarygodny dowód w sprawie. Powód M. R. nie stawiał się na rozprawie mimo prawidłowo doręczonego wezwania, dlatego też Sąd postanowieniem wydanym na rozprawie 8 września 2020 r. pominął dowód z jego przesłuchania z uwagi na jego nieusprawiedliwione niestawiennictwo.

Sąd ustalił stan faktyczny ponadto w oparciu o dowody z zeznań świadków, które są logiczne oraz korespondują z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie. Sąd odmówił wiarygodności zeznaniom świadka A. A. (k. 205), w części gdzie zeznała iż paczki nie są znakowane imieniem i nazwiskiem od 2 lat, bowiem w tym zakresie zeznania wymienionego świadka pozostają w sprzeczności z pozostałym materiałem dowodowym.

W ocenie Sądu Rejonowego powództwo zasługiwało jedynie na częściowe uwzględnienie.

Podstawę dochodzenia roszczeń w niniejszym postępowaniu stanowi art. 415 k.c. Zgodnie z jego treścią, kto z winy swojej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Zawinione wyrządzenie szkody oznacza spowodowanie szkody nie tylko na skutek naruszenia obowiązku wynikającego z przepisów prawa, lecz także na skutek każdego innego obiektywnie nagannego zachowania (tj. działania lub zaniechania), które narusza przyjęte

w danej sferze stosunków międzyludzkich standardy postępowania, a zwłaszcza reguły ostrożności i starannego działania lub zasady współzycia społecznego (por. w tej kwestii wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2010 r., V CSK 287/09, OSP 2012/10/95 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2003 r., III CK 34/02, OSP 2005/4/54). W szczególności, obiektywnie naganne jest niestaranne i nieodpowiadające regułom ostrożności postępowanie podmiotu prowadzącego działalność zawodową lub gospodarczą w danej dziedzinie, od której prawidłowego wykonywania zależy bezpieczeństwo szerokiego, z góry nieokreślonego kręgu osób. Podmiot, który w ramach swojej działalności podejmuje się wykonywania określonego rodzaju działalności służącej zapewnieniu bezpieczeństwa z góry nieokreślonemu kręgowi osób, powinien działalność tę wykonywać z należytą starannością i w sposób odpowiadający regułom ostrożności związanym z celem tej działalności. Naruszenie takich reguł przez ten podmiot rodzić może nie tylko odpowiedzialność za nienależyte wykonanie umowy lecz również odpowiedzialność deliktową za szkodę poniesioną przez osobę trzecią, na skutek nieprawidłowego (tj. niestaranego lub nieostrożnego) wykonywania określonej działalności.

W niniejszej sprawie zachowanie pozwanego spowodowało wystąpienie krzywdy u pozwany, co wynikało z prześladowania i szykanowania jakiego doświadczyli ze strony współwięźniów. Przemoc ta polegała między innymi na obelgach, opluwaniu i groźbach pod adresem najbliższych.

W odniesieniu do roszczenia o zadośćuczynienie należy wskazać, że zdaniem Sądu powodowie wykazali wystąpienie krzywdy.

Pozwany z racji wykonywanej działalności wiedział jakie mogą być skutki podawania wrażliwych danych więźniów na ich paczkach żywnościowych. Z pewnością zdawał sobie też sprawę z relacji panujących w areszcie tj. stosunku więźniów „grypsujących” do „chronionych”. Skonstruowanie łańcucha dostaw paczek w ten sposób, że to inni więźniowie doręczali paczki – mając pełny dostęp do zawartych na nich danych stwarzał ryzyko dla więźniów chronionych. Na podkreślenie zasługuje również fakt, że więźniowie zgłaszali swoje zastrzeżenia dotycząca sposobu oznaczania paczek, mimo to, system ten nie uległ poprawie.

W tym kontekście należy wyjaśnić, że użyte w art. 445 § 1 k.c. pojęcie krzywdy mieści w sobie wszelkie ujemne następstwa uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, zarówno w sferze cierpień fizycznych w postaci bólu i innych dolegliwości, jak i psychicznych, polegających na ujemnych uczuciach przeżywanych bądź w związku z cierpieniami fizycznymi, bądź w związku z następstwami uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, w tym również w postaci wyłączenia z normalnego życia (tak w wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 5 września 2012 r., w sprawie I ACa. 338/12, podobnie w wyrokach Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 17 maja 2012 r., w sprawie I ACa. 429/12, oraz Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 28 marca 2012 r., w sprawie I ACa. 57/12).

W niniejszej sprawie nie pojawił się dowód z opinii biegłego, jednakże Sąd Najwyższy stoi na stanowisku, że skoro dokonując oceny rozmiaru powstałej krzywdy należy mieć na względzie całokształt ujawnionych okoliczności, to nie można nadmiernej wagi przywiązywać li tylko do procentowo określonego rozmiaru uszczerbku na zdrowiu, nie jest bowiem prawidłowe stosowanie automatyzmu w ustalaniu wielkości zadośćuczynienia w zależności od stopnia utraty zdrowia (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 lipca 2019r., I PK 68/18, Lex nr 2696942; także M. Safjan, Kodeks cywilny. Komentarz, Warszawa 2005, tom I, s. 1288 wraz z cytowanym orzecnictwem).

Odpowiedzialność odszkodowawcza powstaje ze względu na konsekwencje wynikające z naruszenia, a mianowicie wyrządzoną poszkodowanemu krzywdę. Ustawodawca wyraźnie wskazuje, aby suma pieniężna przysługiwała "za doznaną krzywdę". Doznanie szkody niemajątkowej jest niezbędne, gdyż zadośćuczynienie ma złagodzić negatywne odczucia powstające u osoby poszkodowanej, określone w ustawie mianem krzywdy.

W świetle powyższych rozważań, zasądzenie na rzecz powodów kwoty po 2000 zł, jest uzasadnione. Biorąc pod uwagę stopień, czas i natężenie prześladowania. Żądanie dalej idące, jako zbyt wygórowane podlegało oddaleniu, szczególnie biorąc pod uwagę fakt, że sam powód – D. P. (1) przyznał, że nie ma możliwości, aby doszło do fizycznego kontaktu między „chronionymi” a „grypsującymi”.

Odnosnie odszkodowania należy wskazać, że stosownie do treści art. 363 § 1 k.c. naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, przez przywrócenie stanu poprzedniego (restytucja naturalna), bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Ustawodawca w art. 363 § 1 zd. 2 chroni zobowiązanego do naprawienia szkody, ograniczając roszczenie poszkodowanego do świadczenia w pieniądzu w sytuacji, gdyby przywrócenie stanu poprzedniego było niemożliwe albo pociągało za sobą nadmierne trudności lub koszty.

Zgodnie z wyrażoną w art. 361 § 2 k.c. zasadą pełnego odszkodowania, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Szkodą jest różnica między obecnym stanem majątkowym, a tym stanem, jaki by istniał, gdyby nie nastąpiło zdarzenie wyrządzające szkodę. Odszkodowanie powinno w zasadzie odpowiadać wysokości szkody, nie powinno być niższe od wysokości szkody, ale też - co istotne - nie powinno być od niej wyższe, wówczas bowiem stanowić będzie źródło nieuzasadnionego wzbogacenia poszkodowanego.

Na gruncie niniejszej sprawy powodowie wnosili o zasądzenie kwoty po 50 złotych. Kwota ta wynikała z kosztu zakupu reklamówek jednorazowych. Pozwany uniemożliwił powodom korzystanie z własnych reklamówek uzasadniając to względami higienicznymi. Pozwany nie przedstawił jednak żadnych argumentów przemawiających za swoim stanowiskiem. Tymczasem z załączonego do akt spraw materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że reklamówki te były wielorazowe. Sąd nie znalazł racjonalnych powodów dla których powodowi nie mogliby korzystać z nich wielokrotnie. Nie obowiązywały wówczas żadne przepisy, które pozwalałyby na zmuszenie więźniów do korzystania z reklamówek w sposób wskazany przez powodów.

Pozwani przebywali w areszcie co najmniej od września 2016 roku, czas ten uzasadnia, przyjmując korzystanie z paczek w zakresie 1 paczki w miesiącu, że kwota dochodzona pozwem tytułem odszkodowania jest zasadna. Pozwany w niniejszej sprawie nie kwestionował wysokości ceny 1 reklamówki, ani faktu dokonywanych zakupów przez powodów.

O żądanych odsetkach ustawowych za opóźnienie sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c. zgodnie z żądaniem pozwu. Strona pozwana nie kwestionowała daty początkowej płatności odsetek.

Sąd nie obciążył powodów kosztami postępowania na podstawie art. 102 k.p.c., mając na uwadze, że ustalenie wysokości roszczenia uzależnione było od uznania Sądu. Sąd obciążył pozwanego kosztami stosownie do reguły wyrażonej w art. 100 k.p.c. zważywszy na fakt, że powodowie wygrali proces w 33%.

W przedmiocie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodom z urzędu w postępowaniu orzeczono na podstawie rozporządzenia ministra sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu z dnia 3 października 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1715).

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany, zaskarżając wyrok w części, dotyczącej:

1. punktu 1 - zasądzonego od Państwowego Przedsiębiorstwa (...) w S. na rzecz M. R. i D. P. (1) kwoty po 2000 zł tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od każdej z nich od uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty;
2. punktu 2 - zasądzonego od Państwowego Przedsiębiorstwa (...) w S. na rzecz M. R. i D. P. (1) kwoty po 50 zł tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od każdej z nich od uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty;
3. punktu 4 - nie obciążenia powodów kosztami postępowania;
4. punktu 5 - zasądzonego od Państwowego Przedsiębiorstwa (...) w S. na rzecz M. R. i D. P. (1) kwoty po 1033,20 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Pozwany zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego przez: błędne ustalenia faktyczne i sprzeczność ustaleń faktycznych z materiałem dowodowym - poprzez ustalenie przez sąd pierwszej instancji niezgodnie z rzeczywistym stanem rzeczy faktów: że na torbie, w której osadzony otrzymuje paczkę żywnościową zawsze umieszczano imię i nazwisko osadzonego, nr celi oraz oddział; z ww. danymi mogli zapoznać się inni osadzeni, w tym z tak zwanej subkultury „grypsujących”, więźniowie chronieni byli z tego powodu prześladowani słownie przez więźniów grypsujących; szykany ze strony grypsujących względem chronionych polegały na: przemocy słownej, opluwaniu i groźbach pod adresem rodziny, wśród osób szykanowanych w ten sposób i z tego powodu byli powodowie; osadzeni wielokrotnie zgłaszali, że ich dane zamieszczone na paczce są dostępne dla innych osadzonych - pomimo, że z zeznań świadka A. A. jasno wynikało, że od 2018 roku nie umieszcza się danych na paczkach osadzonych, a z zeznań pozostałych świadków oraz wyjaśnień powoda wynikało, że źródłem szykan powodów nie było ujawnianie ich danych na paczkach, do szykanowania dochodziło na terenie jednostki penitencjarnej niezależnie od możliwości pozyskania danych umieszczonych na opakowaniach paczek, źródłem wiedzy o statusie „chronionych” więźniów nie są ww. opakowania, ani pozwany, zeznania świadków i powoda nie wykazały, że w rzeczywistości zgłaszano problem z oznakowaniem paczek,

2. naruszenie przepisów prawa procesowego art. 233 § 1 k.p.c. przez:

a) dokonanie błędnej oceny stanu faktycznego i materiału dowodowego polegające na:

- pominięciu w ocenie Sądu istotnych dla braku odpowiedzialności pozwanego wyjaśnień powoda D. P. (1) (e-protokół z 03.10.2019 ,13:27-13:42, 13:49 -14:20) zakresie w jakim wskazał, że paczki robi mu rodzina i rodzina pokrywa koszt paczek i zakupu reklamówek, przy czym powód jeszcze nie zwrócił rodzinie tego kosztu, a planuje zwrócić ten koszt w 2030 roku (e-protokół z 03.10.2019 00:17:24) - a w konsekwencji tego bezzasadne ustalenie, że zakup reklamówek (ich koszt) stanowił o powstaniu szkody po stronie powoda oraz bezzasadne przypisanie odpowiedzialności pozwanego z tego tytułu i zasądzenie odszkodowania,
- pominięciu w ocenie Sądu istotnych dla braku odpowiedzialności pozwanego wyjaśnień powoda D. P. (1) zakresie w jakim powód wskazał, że o tym, że jest więźniem chronionym inni osadzeni wiedzieli z faktu zakwaterowania w celi dla chronionych i odbywania spacerów w tej grupie osadzonych (e-protokół z 03.10.2019 00:15:19-00:16:04) oraz że więźniowie nie identyfikują powoda na podstawie reklamówek (e-protokół z 03.10.2019 00:16:55 - 00:17:12), a wobec tego wnioski Sądu, że powód doznawał szykan z uwagi na pozyskanie informacji o jego statusie i jego danych w związku z działaniami pozwanego jest bezzasadne, ponadto nie sposób przypisać pozwanemu wywołania u powoda krzywdy, w konsekwencji tego ustalenie, że powód doznawał ze strony pozwanego krzywdy z uwagi na jego szykanowanie jest całkowicie bezzasadne, i brak było podstaw do przypisania odpowiedzialności pozwanego z tego tytułu i zasądzenia zadośćuczynienia,
- pominięciu w ocenie Sądu istotnych dla braku odpowiedzialności pozwanego wyjaśnień powoda M. R. (e-protokół z 03.10.2019 00:28:32- 00:29:05) w zakresie w jakim wskazał, że paczki robi mu rodzina i rodzina pokrywa koszt paczek i zakupu reklamówek, przy czym powód jeszcze nie zwrócił rodzinie tego kosztu, a planuje zwrócić ten koszt po wyjściu z więzienia - a w konsekwencji tego bezzasadne ustalenie, że zakup reklamówek (ich koszt) stanowił o powstaniu szkody po stronie powoda oraz bezzasadne przypisanie odpowiedzialności pozwanego z tego tytułu i zasądzenie odszkodowania,
- pominięciu w ocenie Sądu istotnych dla braku odpowiedzialności pozwanego wyjaśnień powoda M. R. w zakresie, w jakim powód wskazał, że o tym, że jest więźniem chronionym po rezygnacji z subkultury więziennej, co skutkuje szykanowaniem powoda ze strony „grypsujących” z uwagi na opuszczenie tego środowiska (e-protokół z 03.10.2019 29:22 - 29:57, 31:03-31:51), a wobec tego wnioski Sądu, że powód doznawał szykan z uwagi na pozyskanie informacji o jego statusie i jego danych w związku z działaniami pozwanego jest bezzasadne, ponadto nie sposób przypisać pozwanemu wywołania u powoda krzywdy, w konsekwencji tego ustalenie, że powód doznał ze strony pozwanego krzywdy z uwagi na jego szykanowanie jest całkowicie bezzasadne, i brak było podstaw do przypisania odpowiedzialności pozwanego z tego tytułu i zasądzenie zadośćuczynienia,

b) dokonanie błędnej oceny stanu faktycznego i materiału dowodowego polegające na uwzględnieniu przez Sąd dowodów w postaci:

- reklamówek oraz zeznania powoda D. P. (1), zeznań świadka A. N., świadka J. C., świadka K. S., zeznania świadka P. T. - dla ustalenie faktów, że na torbie, w której osadzony otrzymuje paczkę żywnościową umieszczano imię i nazwisko osadzonego, nr celi oraz oddział - pomimo braku wiarygodności zeznań ww. świadków w tym zakresie oraz istnienia wiarygodnych zeznań świadka A. A., które sąd niezasadnie pominął, a z których wynika, że do takich sytuacji w okolicznościach niniejszej sprawy nie dochodziło,
- zeznania powoda D. P. (1), zeznań świadka D. N. (1) - dla ustalenia faktów, że z danymi osadzonymi umieszczonymi na paczkach mogli zapoznać się inni osadzeni z tak zwanej subkultury „grypsujących” w związku z czym więźniowie chronieni byli z tego powodu prześladowani przez więźniów grypsujących, poprzez przemoc słowną, opluwanie i groźby pod adresem rodziny, a wśród osób szykanowanych w ten sposób i z powodu ujawnienia danych znajdujących się na paczkach byli powodowie,
- pomimo, że świadek K. S. zeznał, że paczki wręcza oddziałowy po wezwaniu lub przyniesieniu do celi (e-protokół (...).10.2019 01:14:53- 01.), z zeznań świadka D. N. (1) (e-protokół (...).01.2020 00:06:42 - 00:07:03) wynika, że paczki roznosił i nadal roznosi oddziałowy, co wskazuje, że dostępu do paczek nie miały osoby postronne; z zeznania powoda i świadka oraz z zeznań innych świadków powołanych przez powoda wynikało, że do szykanowania dochodzi na terenie jednostki penitencjarnej niezależnie od możliwości pozyskania danych umieszczonych na opakowaniach paczek, źródłem wiedzy o statusie „chronionych” więźniów nie są ww. opakowania paczek, a także nie wykazano żadnego związku negatywnych zachowań grupy „grypsujących” z oznaczeniami paczek przygotowywanych przez pozwanego; zeznania świadków odnosiły się do funkcjonowania w życiu więziennym, z zeznań wynikały różne możliwości pozyskiwania danych i informacji o innych osadzonych,
- zeznania świadka D. N. (1), zeznania powoda D. P. (1) dla ustalenia faktu, że osadzeni wielokrotnie zgłaszali, że ich dane zamieszczone na paczce są dostępne dla innych osadzonych - pomimo, że z zeznań świadka A. A. wynika, że do takich sytuacji w okolicznościach niniejszej sprawy nie dochodziło, świadek D. N. zeznał niekonkretnie ogólnie o zgłaszaniu skarg w ogóle, nie wskazał kiedy, kto i do kogo składał skargi, a powód D. P. (1) stwierdził, że składał skargi ale skargi z aresztu miały nie wychodzić a wobec tego nie mogły dotrzeć do pozwanego, nie wskazał kiedy, na co i do kogo składał te skargi, nie zaoferowano dowodów na pisemne składanie skarg, wniosków przez osadzonych, co jest zwykłą formą stosowaną przez osadzonych,

c) dokonanie oceny zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego z naruszeniem zasad doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania i urzędowej wiedzy Sądu polegające na uznaniu, że: powodowie byli szykanowani na terenie aresztu w związku z działalnością pozwanego; pozwany miał w zakresie jego działalności obowiązek zapewnić powodom szeroko zakreślone bezpieczeństwo, dostęp do paczek miała nieograniczona ilość osób postronnych, podczas gdy nie ma możliwości swobodnego ruchu osadzonych w oddziałach mieszkalnych, ruch odbywa się tylko w obecności funkcjonariuszy, co jest wiadome Sądowi z urzędu; pozwany - w sposób nieuprawniony - uniemożliwiał ponowne wykorzystanie reklamówek do opakowania paczek (zakupów) i z tego tytułu powodowie doznali szkody; w warunkach sprzedaży na terenie jednostki penitencjarnej typu zamkniętego zasadne i możliwe było zorganizowanie sprzedaży i pakowania paczek w używane reklamówki przekazywane przez osadzonych; pozwany nie wykazał uzasadnienia podniesionych względów higienicznych dotyczących niemożności powtórnego używania reklamówek do pakowania towarów; koszt (dowolnie ustalony przez Sąd) zakupionych przez powodów reklamówek stanowi szkodę powodów;

- podczas gdy w okolicznościach sprawy proces sprzedaży towarów i przygotowania paczek nie naruszał żadnych norm i reguł prawnych i współżycia społecznego, paczki wymagają opakowania do czego stosowane są reklamówki i nie ma możliwości zorganizowania ponownego wykorzystania reklamówek do pakowania paczek, do paczek miały dostęp jedynie osoby związane z procesem przygotowania paczek oraz oddziałowi, bowiem na terenie aresztu nie jest możliwe swobodne poruszanie się osadzonych a wobec tego także o dostęp do paczek, z

charakteru działalności pozwanego nie wynika obowiązek dotyczący bezpieczeństwa szerokiego kręgu osób, koszt reklamówek nie był kosztem powodów, bowiem go nie ponosili;

- brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału i dokonanie oceny braku dowodu z opinii biegłego dla wykazania wystąpienia krzywdy powodów w oderwaniu od zaoferowanego materiału dowodowego i całokształtu sprawy, skutkujące błędnym uznaniem, że powodowie wykazali istnienie krzywdy w postaci cierpień psychicznych,

3. naruszenie przepisów prawa materialnego:

a) art. 415 k.c. w zw. z art. 445 k.c. - poprzez uznanie ze zostały spełnione przesłanki odpowiedzialności pozwanego z tytułu zawinionego wyrządzenia powodom szkody materialnej i niematerialnej związanej z prowadzoną działalnością, podczas gdy nie wystąpiły przesłanki tej odpowiedzialności w postaci winy, adekwatnego związku - przyczynowego oraz szkody materialnej lub niematerialnej, a wobec tego powództwo jako pozbawione podstaw, a także nie udowodnione winno podlegać oddaleniu.

b) naruszenie art. 100 k.p.c. oraz art. 102 k.p.c. poprzez błędne zastosowanie i nie zastosowanie przepisu art. 109 § 2 k.p.c., a w konsekwencji nie zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego, przy jednoczesnym zasądzeniu (w pkt. 5 wyroku) od pozwanego na rzecz obu powodów nieuzasadnionych kosztów zastępstwa procesowego.

Na podstawie tak sformułowanych zarzutów pozwany wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku, poprzez oddalenie powództwa w części zaskarżonej;
2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu za I i II instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego, wg norm przepisanych;
3. przeprowadzenie w sprawie rozprawy apelacyjnej.

W odpowiedzi na apelację powodowie wnieśli o oddalenie apelacji w całości, przeprowadzenie rozprawy oraz zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Sąd Okręgowy poczynił dodatkowe ustalenia faktyczne:

Od 2018 roku nie umieszcza się danych na paczkach osadzonych. Obecnie paczki znakowane są w taki sposób, aby nie dało rozpoznać się na nich osoby. Paczki przygotowywane dla osadzonych wymagają opakowania. Stosowane są reklamówki i nie ma możliwości zorganizowania ponownego wykorzystania reklamówek do pakowania paczek. Do paczek miały dostęp jedynie osoby związane z procesem przygotowania paczek oraz oddziałowi.

Pozwany od 2018 r., od chwili wprowadzenia przepisów (...) i w związku ze zmianami w kodeks karnym wykonawczym regulacji związanych z organizacją dostarczania paczek, nie nanosi na paczkach danych osobowych osadzonych, a paczki są dystrybuowane w ściśle określony sposób: są wiązane, funkcjonariusz wraz z osadzonymi odbiera je i są rozkładane oddziałami, funkcjonariusz dostaje listę i są rozwożone. Każda paczka jest oznakowana oddziałem i numerem celi, a dostęp do nich i listy odbiorców ma funkcjonariusz, który posiada uprawnienie do wglądu do określonego zakresu informacji.

(dowód: zeznania świadka A. A. e-protokół z rozprawy z dnia 28 stycznia 2020 r., min 00:15:11-00:22:07 k. 205, zeznania świadka D. N. (1) e-protokół z rozprawy z dnia 28 stycznia 2020 r., min 00:05:07 k. 204-205,)

Paczki roznosił i nadal roznosi oddziałowy. Oddziałowy wręcza paczki po wezwaniu lub przyniesieniu do celi.

Do szyskanowania więźniów chronionych dochodzi na terenie jednostki penitencjarnej niezależnie od możliwości pozyskania danych umieszczonych na opakowaniach paczek. Wiedza współosadzonych o statusie powodów jako „chronionych” więźniów wynikała z faktu wyjścia powodów z subkultury.

(dowód: zeznania świadka K. S. e-protokół (...).10.2019 01:14:53- 01.; zeznania świadka D. N. (1) e-protokół (...).01.2020 00:06:42 - 00:07:03).

Powodowie posiadają status więźnia chronionego od wielu lat: D. P. (1) od 2016r., a M. R. od 2013 roku. M. R. uzyskał status więźnia chronionego po rezygnacji z subkultury więziennej. Natomiast o takim statusie powoda D. P. (1) inni osadzeni uzyskali informacje z faktu zakwaterowania w celi dla osób chronionych i odbywania spacerów w tej grupie osadzonych.

(dowód: zeznania powoda D. P. (2) e-protokół (...).10.2019).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Apelacja okazała się zasadna, co skutkowało zmianą zaskarżonego wyroku.

Dla porządku należy nadmienić, że w trakcie postępowania apelacyjnego doszło do zmiany podmiotu występującego w charakterze pozwanego z Państwowego Przedsiębiorstwa (...) w S. na Państwowe Przedsiębiorstwo (...) w R..

Przechodząc do apelacji, należy wskazać, że Sąd Okręgowy podzielił stanowisko apelującego w zakresie zarzutu błędnych w części ustaleń faktycznych i sprzeczność ustaleń faktycznych z materiałem dowodowym i w części nie podzielił oceny materiału dowodowego w zakresie źródeł osobowych dokonanej przez Sąd Rejonowy. Skutkowało to poczynieniem przez Sąd Okręgowy na gruncie przedstawionych w toku postępowania dowodów dodatkowych ustaleń faktycznych.

Zawarte w apelacji zarzuty naruszenia przez Sąd I instancji art. 233 § 1 k.p.c. należy uznać za trafne. Czyniąc tytułem wstępu uwagi natury ogólnej w zakresie stosowania tego przepisu, wskazać trzeba, że wielokrotnie wyjaśniano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, iż zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. może być uznany za zasadny jedynie w wypadku wykazania, że ocena materiału dowodowego jest rażąco wadliwa, czy w sposób oczywisty błędna, dokonana z przekroczeniem granic swobodnego przekonania sędziowskiego, wyznaczonych w tym przepisie. Sąd drugiej instancji bada legalność oceny dokonanej przez Sąd I instancji, czyli ocenia, czy zostały zachowane kryteria określone w art. 233 § 1 k.p.c. Należy mieć na uwadze, że – co do zasady – Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, dokonując wyboru określonych środków dowodowych. Jeżeli z danego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona tylko wtedy, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych (por. przykładowo postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2001 r., I CKN 1072/99, Prok. i Pr. 2001 r., Nr 5, poz. 33, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2000 r., I CKN 1114/99, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2000r., I CKN 1169/99, OSNC 2000 r., nr 7-8, poz. 139). Jak wskazał Sąd Najwyższy w licznych orzeczeniach (np. wyrok z dnia 16 grudnia 2005 r., sygn. akt III CK 314/05, wyrok z dnia 21 października 2005r., sygn. akt III CK 73/05, wyrok z dnia 13 października 2004 r. sygn. akt III CK 245/04, LEX nr 174185), skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd przepisu art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem może być jedynie przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie o innej, niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie, niż ocena sądu. Dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych,

odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 19 czerwca 2008r., I ACa 180/08, LEX nr 468598).

W ocenie Sądu Okręgowego apelujący pozwany sprostował wymaganiom skutecznego postawienia zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., precyzyjnie wskazując na przyczyny dyskwalifikujące ocenę części dowodów i w konsekwencji błędu w ustaleniach faktycznych, co w rezultacie doprowadziło Sąd Rejonowy do nieprawidłowego uznania wystąpienia przesłanek odpowiedzialności po stronie pozwanego.

Jak trafnie wskazał apelujący, Sąd I instancji w sposób błędny w zakresie odpowiedzialności pozwanego powiązał fakt statusu powodów jako więźniów chronionych z działalnością gospodarczą pozwanego.

Powód D. P. (1) posiadał status jako więźnia chronionego od 2016, a powód M. R. od 2013 roku. Okolicznością bezsporną, ale także wynikającą z oświadczenia powoda M. R. złożonego na rozprawie w dniu 3 października 2019 r., jest, że uzyskał status więźnia chronionego po rezygnacji z subkultury więziennej. Natomiast powód D. P. (1) wskazał, że inni osadzeni uzyskali informacje o jego statusie więźnia chronionego z faktu zakwaterowania w celi dla osób chronionych i odbywania spacerów w tej grupie osadzonych. Wiedza innych osadzonych o statusie powodów jako więźniów chronionych, wynikała więc z różnych źródeł. Przede wszystkim związana była z wiedzą o fakcie wycofania się powodów z subkultury więziennej. W tej sytuacji błędnym było jednoznaczne ustalenie przez Sąd Rejonowy, iż wiedza o statusie więźniów rozprzestrzeniła się w środowisku osadzonych na podstawie informacji wynikających z zapisów na paczkach, gdy tymczasem wiedza ta rozprzestrzeniła się niezależnie od działalności pozwanego. Pozwany nie ma możliwości, aby taką wiedzę dystrybuować, czy ujawniać.

Zgodzić się należy z apelującym, że Sąd I Instancji błędnie określił pozwanego, jako podmiot, który w ramach swojej działalności podejmuje się wykonywania określonego rodzaju działalności służącej „zapewnieniu bezpieczeństwa z góry nieokreślonego kręgowi osób”. W istocie bowiem z perspektywy pozwanego jako przedsiębiorcy dostarczającego usługi na rzecz funkcjonowania Aresztu Śledczego status powodów jako więźniów chronionych nie ma znaczenia dla wykonywania jego zadań. Przedmiotowa wiedza ma znaczenie dla jednostki penitencjarnej jako jednostki odpowiedzialnej za zapewnienie bezpieczeństwa osadzonym. Tymczasem pozwany będący podmiotem gospodarczym o zupełnie odmiennym od jednostki penitencjarnej, własnym zakresie zadań, nie ma obowiązku dysponować tego typu informacjami odnośnie osadzonych. Zadaniem pozwanego jest zaopatrywanie więźniów w towary, po uprzednim przyjęciu zamówienia na paczki, przygotowaniu ich zgodnie z zamówieniem oraz przekazaniu do dostarczenia dla odbiorców. Pozwany ma obowiązek realizować swoje zadania (dotyczące organizacji zakupów) na terenie jednostek penitencjarnych zgodnie z o ustalonymi regułami w danej jednostce.

Jak to wynika z ustaleń poczynionych w oparciu o zeznania świadka A. A., pozwany dostosowywał organizację doręczania paczek osadzonym do obowiązujących przepisów. Pozwany od 2018 r., od chwili wprowadzenia przepisów (...) i w związku ze zmianami w kodeks karnym wykonawczym regulacji związanych z organizacją dostarczania paczek, nie nanosi na paczkach danych osobowych osadzonych, a paczki są dystrybuowane w ściśle określony sposób: są związane, funkcjonariusz wraz z osadzonymi odbiera je i są rozkładane oddziałami, funkcjonariusz dostaje listę i są rozwożone. Każda paczka jest oznakowana oddziałem i numerem celi, a dostęp do nich i listy odbiorców ma funkcjonariusz, który posiada uprawnienie do wglądu do określonego zakresu informacji. Z kolei z zeznań świadka K. S. wynika, że paczki roznosił i wydawał oddziałowy, po uprzednim otwarciu i podpisaniu przez osadzonego protokołu otrzymania paczki. Dostępu do paczek nie miały osoby postronne, mogli mieć dostęp osadzeni trudniący się roznoszeniem paczek. Dostępu nie posiadali inni zakwaterowani w danym oddziale mieszkalnym, a bezsporną okolicznością jest, że w Areszcie Śledczym nie ma swobodnego ruchu osadzonych po oddziałach, korytarzach, ponieważ jest on reglamentowany. Okoliczności te potwierdzały także zeznania D. N. (1).

W powyżej przedstawionym zakresie zarzut naruszenia prawa procesowego został przez Sąd Okręgowy uwzględniony jako rzutujący na prawidłowość zaskarżonego wyroku.

Zasadny okazał się również zarzut apelującego naruszenia art. 415 k.c. w zw. z art. 445 k.c. Odpowiedzialność pozwanego na podstawie przedmiotowych przepisów mogła zostać stwierdzona przy spełnieniu przesłanek zawinionego zachowania pozwanego, wystąpienia szkody majątkowej i niemajątkowej, adekwatnego związku przyczynowo – skutkowego pomiędzy zdarzeniami opisywanymi przez powodów, a działaniami pozwanego.

Przedstawione powyżej rozważania odnośnie oceny dowodów zaprezentowanych w sprawie pozwalają na stwierdzenie, wbrew stanowisku Sądu Rejonowego, że zachowanie pozwanego w zakresie realizowanych obowiązków dostarczania powodom paczek żywnościowych nie miało cech działania zawinionego, skutkującego wystąpieniem krzywdy u powodów. Podnoszone przez powodów okoliczności prześladowania i szykanowania, jakiego doświadczyli ze strony współwięźniów, nie miały swojego źródła w działaniach pozwanego. Wskazywana przez powodów przemoc innych więźniów wobec nich, polegająca między innymi na obelgach, opluwaniu i groźbach pod adresem najbliższych, nie wynikała z wiedzy współosadzonych o statusie powodów jako więźniów chronionych „dostarczonej” na skutek zachowań pozwanego.

Również, jeśli chodzi o kwestię ustalenia, czy u powodów wystąpiła krzywda w związku z działalnością pozwanego, a następnie ustalenie w jakim stopniu negatywne doznania psychiczne powodów pozostawały z działaniami pozwanego, to dowód w tym zakresie spoczywał na powodach. Podkreślić należy, że w ramach postępowania przed Sądem I instancji powód M. R., nie został przesłuchany jako strona na wskazaną okoliczność (z uwagi na niestawiennictwo powoda dowód został pominięty), zaś złożone wyjaśnienia informacyjne nie obejmowały kwestii wystąpienia u niego cierpień psychicznych. W kontekście badania przesłanki wystąpienia po stronie powodów krzywdy należy zauważyć, że bez znaczenia pozostają zeznania świadka D. N. (1), które zasadniczo miały charakter ogólny, nie odnosiły się do konkretnych zdarzeń związanych ze sprawą powodów i dotyczyły zdarzeń w nieokreślonym czasie. Odnosiły się w ogólnym charakterze do życia więziennego, opisywały negatywne zjawiska, sytuacje, związane z samą izolacją penitencjarną, które świadek oceniał jako negatywne i nie miały bezpośredniego związku z charakterem działalności pozwanego. Z zeznań nie wynikało, że ewentualne szykany, wyzwiska nastąpiły na skutek zidentyfikowania powodów na podstawie opisu paczek. W wypowiedziach nie odnosił się konkretnie do sytuacji powodów, a o konsekwencjach sposobu oznaczania paczek świadek mówił ogólnie, że można było być szykanowanym. Co do samych prześladowań przez współwięźniów zeznania również miały ogólny, generalny charakter i nie wskazał konkretnych zdarzeń, które dotyczyły powodów. W toku postępowania przed Sądem Rejonowym powodowie poza samymi ogólnymi twierdzeniami, nie wykazali, że miały miejsce konkretne zgłoszenia dokonane przez nich z wykorzystaniem drogi administracyjnej, dotyczące szykanowania ich przez współwięźniów jak i odnośnie do sposobu oznaczania paczek. Nie bez znaczenia ma również okoliczność wskazana przez świadka D. N. (1), że dawno nie był w Areszcie Śledczym w Ł., a obecnie doszło do zmiany w sposobie oznaczania paczek.

Reasumując, już zatem sam fakt braku wykazania przez powodów przesłanki zawinionego zachowania pozwanego, które pozostawałoby w związku przyczynowo – skutkowym i powodowało cierpienia psychiczne po stronie pozwanych, eliminuje przypisanie odpowiedzialności stronie pozwanej na gruncie art. 415 k.c. w zw. z art. 445 k.c. w kontekście roszczenia powodów o zadośćuczynienie.

Nie można także przyznać racji argumentacji Sądu pierwszej instancji co do wystąpienia szkody majątkowej w postaci - kosztów zakupu reklamówek, co skutkowało zasądzeniem odszkodowania w wysokości 50 zł dla każdego z powodów. Zgodnie z zeznaniami powodów, zarówno M. R., jak i D. P. (1), paczki są przygotowywane i opłacane przez członków ich rodzin, którzy pokrywają także koszty reklamówek. Powodowie nie udowodnili przy tym, że zwrócili koszty ich zakupu. W tej sytuacji błędnie Sąd Rejonowy uznał, że powodowie doznali szkody materialnej z powodu konieczności zakupu reklamówek. Deklarowany przez powodów zamiar zwrotu kosztów poniesionych przez rodziny z tytułu zakupu reklamówek pozostaje bez znaczenia dla oceny roszczenia powodów w rozpoznawanej sprawie. Ewentualnie oceniony jako szkoda zakup reklamówek dla zapakowania produktów żywnościowych odnosi się do osób wydatkujących środki na ten cel, a tymi osobami w stanie faktycznym sprawy nie są powodowie. Nie jest również

zasadny, przede wszystkim ze względu na aspekty higieniczno-sanitarne, ale także konieczność weryfikowania stanu reklamówek, zarzut uniemożliwienia powodom ponownego użytkowania wydanych im opakowań.

Na marginesie rozważań jedynie należy zauważyć za pozwanym, że paczki do przekazania osadzonym przygotowywane są poza jednostką penitencjarną, a koszty opakowania pokrywają osoby zamawiające paczkę. Cena opakowania wliczana jest wliczana do zamówienia, a ponadto musi uwzględniać określoną jakość i parametry obejmujące wytrzymałość oraz możliwość kontaktu z żywnością.

Z powyższych przyczyn Sąd Okręgowy, uznając apelację za zasadną, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., zmienił zaskarżony wyrok, oddalając powództwo w całości.

Jeśli chodzi o zarzut naruszenia art. 100 k.p.c. oraz 102 k.p.c. przez błędne ich zastosowanie oraz niezastosowanie art. 109 § 2 k.p.c., to należy stwierdzić, że wobec zmiany zaskarżonego wyroku i oddalenia powództwa koniecznym była zmiana rozstrzygnięcia o kosztach procesu. Co do zasady podstawą rozstrzygnięcia powinien być art. 98 k.p.c. wobec przegrania przez powodów sprawy w całości. Sąd Odwoławczy uznał jednak, że z uwagi na charakter sprawy, to jest subiektywne przekonanie strony powodowej o zasadności roszczenia, a także z uwagi na to, że ocena roszczenia w zakresie wysokości żądanego zadośćuczynienia polega co do zasady uznaniu Sądu, zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek w rozumieniu art. 102 k.p.c.. Skutkowało to jedynie częściowym obciążeniem powodów na rzecz pozwanego kosztami procesu i zasądzeniem od każdego z powodów na rzecz pozwanego kwoty po 900 zł z tytułu wynagrodzenia pełnomocnika. W pozostałej części Sąd nie obciążył M. R. i D. P. (1) kosztami procesu.

W postępowaniu pierwszoinstancyjnym powodom została udzielona pomoc prawna z urzędu. Sąd pierwszej instancji co do zasady prawidłowo przyznał pełnomocnikowi powodów z urzędu wynagrodzenie. Jednakże należało dokonać korekty błędu rachunkowego Sądu Rejonowego co do wysokości tego wynagrodzenie, w związku z czym wynagrodzenie należne pełnomocnikowi wynosi 2952 zł brutto jako iloczyn dwukrotnego wynagrodzenia w kwocie 1476 zł brutto za udzieloną pomoc prawną z urzędu dwóm powodom, którego wysokość wynika na § 8 pkt 4) w zw. z § 4 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. z 2016 r. poz. 1715 z późn. zm.)

Zważywszy na wynik kontroli instancyjnej, Sąd Okręgowy orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1) i w zw. z § 2 pkt 3) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804 z późn. zm.) i zasądził od każdego z powodów na rzecz pozwanego kwotę po 650 zł, obejmującą kwotę 450 zł wynagrodzenia pełnomocnika pozwanego oraz 200 zł opłaty od apelacji.

W toku postępowania apelacyjnego powodom została udzielona pomoc prawna z urzędu – przyznane zostało zatem wynagrodzenie pełnomocnikowi z urzędu w wysokości 738 brutto zł jako iloczyn dwukrotnego wynagrodzenia w kwocie po 369 zł brutto za udzieloną pomoc prawną z urzędu dwóm powodom w postępowaniu apelacyjnym, ustalonego na podstawie § 8 pkt 3) w zw. z § 16 ust 1 pkt 1) w zw. z § 4 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. z 2016 r. poz. 1715 z późn. zm.)